

## Anifest ocenil výtvarníka Václava Mergla

**TŘEBONĚ** Český výtvarník, scenárista a režisér Václav Mergl převzal při úterním slavnostním zahájení Mezinárodního festivalu animovaných filmů v Třeboni cenu za celoživotní přínos. Podle pořadatelů je Mergl světoznámý tvůrce, jehož rukopis zásadně obohatil českou animaci o prvky sci-fi, ale především o originální filmy s filozofickými přesahy. Jeho animovanou tvorbu festival připomíná projekcemi převážně z filmových pásů.

Alšova jihočeská galerie zároveň připravila výstavu Merglových prací. Ta začala včera v Domě Štěpánka Netolického v Třeboni. Výstava prezentuje nejen autorovu filmovou tvorbu, ale i výběr z koláží, kreseb, obrazů a různých objektů. Podle kurátora Davida Kubce je Mergl výrazným autorem české postmoderny. Typické jsou hlavně jeho invenční přesahy a propojení různých médií.

### Kořeny v surrealismu a komiksu

Veřejnost může Mergla znát v první řadě jako animátora, který získal četná světová ocenění, například za film *Krabi* (1976), *O panence Apolence* (1979) nebo *Homunkulus* (1984). Podle Kubce patří tyto filmy dnes již k legendárním počínům animovaného filmu. Merglovu tvorbu charakterizuje podle Kubce metafyzický iracionalismus se silným existenciálním, psychologizujícím romantickým podtextem. „Jeho tvorbu formovala surrealistická východiska, informální tendence a komiks v 60. a 70. letech 20. století,“ uvedl Kubec.

Při úterním předání ceny za celoživotní přínos dojatý Mergl přiznal, že je unavený a přijel se rozloučit. „V současné době jsem na odpočinku. Rád jsem se se svými kolegy přijel do Třeboně rozloučit,“ uvedl.

Václav Mergl se narodil 24. srpna 1935 v Olomouci. V letech 1958 až 1964 studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v ateliéru filmové grafiky u Adolfa Hoffmeistera. V minulosti byl malířem, grafikem, scenáristou, animátorem a režisérem. V současné době žije v Praze, kde se věnuje technice a estetice tradičního umění bonsajů. Jeho výtvarná tvorba je zastoupena ve sbírkách Alšovy jihočeské galerie, Muzea umění v Olomouci i Národní galerie v Praze. *čtk*



Kapitán vysílá své vojsko. Falcon, Ant-Man, Hawkeye, Captain America, Scarlet Witch a Bucky Barnes.

FOTO FALCON

# Nábor superhrdinů pokračuje

Další film z komiksové říše Marvel má v titulu hrdinu jménem **Captain America**. Ale osob obdařených superschopnostmi je v něm mnohem víc – možná až moc.

MARCEL KABÁT

V roce 2008 se vydavatelství komiksů Marvel pustilo do megalomanského úkolu. Snímkem *Iron Man* odstartovalo plán vytvořit filmový vesmír plný kooperujících hrdinů, kteří po desetiletí bavili jejich čtenáře a někteří z nich i diváky starších filmů. Každý další snímek ze série *Avengers*, *Captain America*, *Ant-Man* nebo (napříště) *Spider-Man* tento svět dotváří a zalidňuje. Marvelovské filmové univerzum přitom není zcela totožné s tištěným, i když v základních rysech se jejich vývoj dotýká. Sledovat postupnou konstrukci filmového superhrdinského světa je v mnoha ohledech zajímavé, ale s postupující provázaností také poměrně náročné. Samozřejmě že při závěrečné mele je i ve filmu *Captain America: Občanská válka*

ka z obsahu tohoto jediného filmu zhruba jasně, oč komu ze zúčastněných jde. Přesto se v průběhu děje může divák bez předchozích zkušeností nebo se slabší pamětí cítit poněkud ztracen.

### Kamarád ve spárech zla

Steven Rogers alias Captain America prošel za dobu své komiksové existence (zahájil ji v roce 1941) mnoha dobrodružstvími a proměnami. Řadu z nich je pro děj současné filmové série celkem zbytečné znát, důležité zůstává to, že se za druhé světové války stal pomocí experimentálního séra z rachitického studenta umění fyzicky dokonale vybaveným bojovníkem. A už v mládí byl jeho kamarádem Bucky Barnes. Oběma se podařilo do dnešních dnů nezeptat, ovšem zatímco Steve neochvějně setrval na straně spásitelů světa, chudák Bucky to měl o dost těžší. Stal se z něj Winter Soldier, naprogramovaný zabiják ve službách sovětských padouchů. Nic ovšem není navěky i Bucky ze svého prokletí vymaňuje. Bohužel stačí zarečitovat pár ruských kódových slov (mezi nimi „nákladní vagon“) a destruktivní Winter Soldier je zpátky.

Atentát na konferenci OSN ve Vidni je připisán právě Buckovi. A Steve – Captain America (Chris Evans) – se svými věrnými je jediný, kdo věří, že to Bucky nebyl. Nebo že za to aspoň nemůže. Dostává se na stopu zákeřného Zema (Daniel Brühl), který zřejmě osnuje plán, jak na Sibiři oživit další osoby upravené podobným způsobem jako Bucky – Winter Soldier. Steve se ocitá ve sporu s Tonym Starkem – Iron Manem (Robert Downey jr.). Ten nejenže je přesvědčen o Buckyho vině, ale také zastává názor, že by všichni superhrdinové měli být podřízeni kontrole úřadů. Někdejší infant terrible Stark totiž trpí návalem výčitek svědomí kvůli tomu, že záchranné akce superhrdinů mají v poslední době množství civilních obětí. Steve a jeho stoupenci jsou naopak zásadně proti omezení svých svobod.

Spor se vyostří natolik, že zatímco v minulém filmu o *Avengerech* se jednotliví členové společenství jen tak kočkovali, teď už je to opravdu na krev. Na obou stranách se zapojí množství postav: prominentní akvizicí nového filmu je Spider-Man (jehož filmová práva z předchozích kontraktů se konečně podařilo vypořádat).

Do řad své frakce jej naverbuje Tony Stark a jejich seznámení patří k nejzábavnějším momentům snímku. Posléze už je nováčkovská roztomilost Petera Parkera – Spider-Mana – trochu obtěžující; cílem tlaku na pilu je samozřejmě vtisknout divákům do paměti tuto podobu pavoučího muže, která příští rok dostane prostor ve vlastním filmu rozvíjejícím marvelovskou sérii.

### Kdo je na světě nejmoudřejší

Podobně je to s postavou Black Panthera neboli prince T'Chally (Chadwick Boseman). Moudrý syn moudrého krále idylické africké země Wakandy dostane coby první černošský superhrdina vlastní filmovou sérii v roce 2018 – zatím je ztělesněním opravdu mimořádně vyčpělého klíše.

Přilíš se nepovedlo ani začlenění umělé bytosti jménem Vision, která se pro filmovou sérii zrodila na konci snímku *Avengers: Age of Ultron*. Stal se z ní víceméně komický majordomus, jehož likvidace lituje snad jen Scarlet Witch, pro niž se snažil uvařit paprikáš.

Režiséri snímku *Captain America: Občanská válka* bratři Russové prohlašují, že v příběhu figurují politické podtóny, které odrá-

žejí problémy reálného světa. Ve skutečnosti je jejich snímek problémem současného světa, i v jakkoli stylizované podobě, dost vzdálen. Oprašované kulisy studené války už působí opravdu vyvanule, stejně jako (bohužel) koncept světa, kde má OSN autoritu a určující slovo. Otázka, zda podrobí centrální kontrole příliš aktivní superhrdinské dobrodince, je v současné realitě rozříštěných zájmů a zdráhavých mírotvorců celkem nepřipadná.

Nejzajímavější je tak *Captain America: Občanská válka* v osobní rovině, když rozvíjí téma síly přátelství, která zvládne překonat i ty nejtemnější stíny. Tady se mimochodem snímek dokáže obejit se třemi klíčovými postavami. Přehlídka těch ostatních je mnohdy efektní, ale zároveň působí neodbytým dojmem poněkud samoučelného stroje na další a další marvelovské deriváty.

### Captain America: Občanská válka

USA 2016

**Režie:** Anthony Russo, Joe Russo  
**Hrají:** Chris Evans, Robert Downey jr., Scarlett Johanssonová, Sebastian Stan ad.  
Premiéra 5. 5.

# Písně z paluby obytného vozu

Kdyby bylo album **Gravitace** české písničkářské dvojice Iamme a Cermaqua filmem, mohli bychom ho zařadit do žánru road movie. Kolekce road songs mapuje půlroční cestu po Evropě.

TOMÁŠ S. POLÍVKA

Základem desky *Gravitace* je vlastně splněný sen o svobodné tvorbě v duchu kerouacovského ideálu „on the road“. „Na jaře 2015 jsme pustili nájem a vyrazili na půlroční cestu s roční dcerkou staříčkým obytným VW po Evropě. Cestou jsme psali písně a nahrávali je s muzikanty, které jsme v různých zemích potkali,“ vysvětluje Cermaque.

Mimochodem, i „road movie“ existuje. Cermaque a Iamme o své výpravě natočili také filmový dokument. Hlavním uměleckým výstupem z evropského putování jsou však písně. Ať už poetické, čistě osobní, místopisné, nebo

napsané na bolavě aktuální obecná témata.

### Synergický efekt

Cermaque, vlastním jménem Jakub Čermák (\*1986), dosud vydal šest alb, počítaje i ta nahraná pod hlavičkou kapely Cirkus Cermaque, a tři sbírky poesie. Písničkářka a překladatelka Andrea Čermáková (\*1988) alias Iamme Candlewick na sebe upozornila deskou *I Am You* (2013), připravenou částečně v USA a Indii, ostatně protagonistka strávila podstatnou část života v zahraničí. Spolupracuje také s Českým rozhlasem a podílela se na vzniku iniciativy Buskerville, vracející do Prahy pouliční umění.

Předchozí dílka Cermaqua a Iamme určitě stojí za pozornost, ovšem první opravdu společná nahrávka (na Čermákově titulu *Rodinné album* z roku 2014 písničkářka pouze hostovala) převyšuje vše, co vydali samostatně. Cermaque se tu vyjadřuje sevěněji, promyšleněji, méně upovídání. Iamme zase vytěsnila ze svého projevu zbytky naivity. Dokonale tu funguje synergický efekt, kdy ce-



Iamme a Cermaque. Oba dost tvrdohlaví. FOTO INDIES SCOPE - JAN HROMÁDKO

lek znamená víc než pouhý součet jednotlivých částí. Určitě tu pomohla jistá soutěživost a vzájemná kritika, zkrátka konstruktivní muzikantské hádky.

„Na desce jsme se učili tvořit společně. Oba jsme dost tvrdohlaví a máme o tom, co chceme, dost jasnou a ne vždy se shodující představu. Takže byl docela proces najít společnou řeč,“ potvrzuje Cermaque.

celona, kde Iamme trávila dětství a tak vlastně porovnává vzpomínky s dospělým pohledem. Nebo *Provence* („z kostela zní příboj cikád, které bloudí sakristií“), které dodal „nadgenerační“ muzikantský přístup hostující Vladimír Merta.

Přítomnost dcerky na palubě obytného vozu se odrazila v dojemném písničkovém přání *Agátka*, se kterým se může ztotožnit snad každý, nejen čerstvý rodič.

### Dobře zpracovaný polotovar

Z cest si Čermákově pochopitelně domů dovezli polotovary. Kostyry písní, záznam hostování švédského zpěváka Albina, francouzského kytaristy Rémyho Rebera, který spolupracoval i na Čermákově desce *Démon v Paříži* (2010), part santuru izraelského, v Evropě působícího hráče Elirana Hassona, samplý zvuků přírody i měst. Tuto načrtnutou všeho chuť proměnila v celistvé, zdařilé album až postprodukce. Také bylo zřejmě užitečné, pokud ne přímo nezbytné, sjednotit odlišné přístupy dvou písničkářských osobností díky nápomocnému

„hlasu zvenčí“. Zvuk a aranžmá zkušeně uhladil například Martin Kyšperský v roli koproducenta a další členové kapely Květy. Tato spolupráce ostatně dobře funguje dlouhá léta, Kyšperský produkoval už druhé Čermákovy album *Dům slzí* (2009). O elektronické kontury písní či mix se postarali také muzikanti Bonus (občanským jménem Martin Hůla) nebo Kitchén (Jakub Köning).

Vítané zvukové a muzikantské zřehlednění, uhlazení a zvukové dosycení díky zásahu externích producentů ovšem v žádném případě nepřebije to nejdůležitější. Silné autorské nápady nashromážděné díky navštíveným místům a zažitým situacím, užitečný pohled na naši část globální vesničky s kosmopolitním odstupem. Cermaque a Iamme nabízejí hlavně inspiraci k sebereflexi.

### Iamme/Cermaque: Gravitace

Indies Scope, 2016  
Celkový čas: 40:51

Autor je hudební publicista